

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Управління ресурсами та витратами

спеціальність	071 Облік і оподаткування	обов'язковість дисципліни	Вибіркова
освітня програма	Облік і оподаткування	факультет	Економічних відносин та фінансів
освітній рівень	Перший (бакалаврський)	кафедра	Обліку, аудиту та оподаткування

ВИКЛАДАЧ

Рижикова Наталія Іванівна

Вища освіта – магістр обліку і оподаткування
Науковий ступень – доктор економічних наук
Вчене звання – професор кафедри обліку та аудиту
Досвід роботи – більше 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка понад 70 наукових праць (з них понад 50 фаховий статей), зокрема 9 – у виданнях, проіндексованих у наукометричних базах Scopus/Web of Science; співавторка 2 начальних посібників та більше 20 методичних розробок;
- учасниця понад 50 наукових конференцій України та інших країн;
- член ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України», член Громадської організації "Науковий центр дидактики менеджмент-освіти";
- член редакційної колегії наукових журналів;
- науковий керівник аспірантів.

телефон	+380677778874	електронна пошта	goncharenkonat@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------	------------------	--------------------------	-----------------------	--------

До викладання дисципліни долучені:

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	є формування у здобувачів сучасного економічного мислення та системи теоретичних знань і практичних навичок з побудови внутрішнього економічного процесу обліку і контролю витрат та ресурсів по підприємству в цілому та в розрізі його підрозділів.
Формат	лекції, практичні заняття, семінарські заняття, самостійна робота, командна робота
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	• використовувати основні законодавчі та нормативні акти, які регламентують порядок формування та відображення витрат (ІК, ЗК02, ЗК08, СК02, ПРО3) / семінарські та практичні завдання; • використовувати особливості управління витратами у короткостроковому і довгостроковому періодах (ЗК01, ЗК02, СК02, СК03, СК06, ПРО4, ПРО5, ПРО6, ПРО9, ПРО11 / практичні завдання; • здійснювати аналіз взаємозв'язку «обсяг виробництва-витрати-прибуток» та аналіз інвестиційної привабливості підприємства (ЗК01, ЗК02, СК02, СК03, СК06, СК08, ПРО5, ПРО6, ПРО9, ПРО11, ПРО13) / практичні завдання; • користуватися методами обліку та управління активами підприємства; використовувати напрями зниження витрат на всіх етапах виробничого процесу і у всіх підрозділах підприємства (ЗК01, ЗК02, СК02, СК03, СК06, СК08, ПРО5, ПРО6, ПРО9, ПРО11, ПРО13/ практичні завдання; • застосовувати засоби та методи контролю витрат та основних принципів вибору системи управління витратами, адекватної умовам роботи підприємства (ЗК01, ЗК02, СК02, СК03, СК06, СК08, ПРО5, ПРО6, ПРО9, ПРО11, ПРО13) / практичні завдання.
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні (семінарські); модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	вільне зарахування

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	ІК, ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування. СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень. СК06. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.	Програмні результати	ПРО3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності; ПРО4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПРО5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПРО6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності. ПРО8. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації. ПРО9. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств. ПРО11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на
-------------	---	----------------------	---

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.
 ПР13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Загальна характеристика витрат

Лекція 1.	Економічна сутність, значення і завдання управління витратами	Практичне заняття 1.	Суть, суб'єкти, об'єкти та актуальність управління витратами. Роль і значення управління витратами в умовах ринкової економіки	Самостійна робота	Мета, задачі, функції та методи управління витратами. Роль і значення управління витратами в умовах ринкової економіки. Поняття (визнання) витрат. Склад і характеристика витрат підприємства. Сутність витрат: бухгалтерський та економічний підходи. Економічні витрати. Бухгалтерський, економічний та нормальний прибуток. Класифікація витрат підприємства. Формування витрат за центрами відповідальності. Поняття собівартості продукції. Сутність та призначення калькулювання собівартості продукції. Групування витрат за статтями калькуляції. Види калькуляцій. Система і методи калькулювання собівартості продукції.
Лекція 2.	Сутність та визначення витрат	Практичне заняття 2.	Сутність витрат: бухгалтерський та економічний підходи. Економічні витрати. Бухгалтерський, економічний та нормальний прибуток		
Лекція 3.	Характеристика виробничих витрат, їх класифікація і структура	Практичне заняття 3.	Класифікація витрат підприємства. Формування витрат за центрами відповідальності		
Лекція 4.	Калькулювання собівартості продукції	Практичне заняття 4.	Методи і способи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції. Групування витрат за статтями калькуляції. Види калькуляцій. Система і методи калькулювання собівартості продукції.		

Модуль 2. Комплексне управління ресурсами та витратами

Лекція 5.	Управління витратами у короткостроковому і довгостроковому періодах	Практичне заняття 5.	Розрахунок граничних витрат та граничного доходу, маржинального доходу, точки беззбитковості запасу міцності у системі управління витратами. Особливості поведінки витрат на виробництво в довгостроковому періоді.	Самостійна робота	Загальна характеристика витрат у короткостроковому періоді. Основні показники в системі аналізу взаємозв'язку «витрати-обсяг виробництва-прибуток». Граничні витрати та граничний дохід у системі управління витратами. Особливості поведінки витрат на виробництво в довгостроковому періоді. Оцінювання ефективності управління поточними витратами. Методи оцінки проектів капітальних вкладень. Концепція вартості грошей у часі. Інвестиційні ризики та методи їх оцінки. Модель оцінки капітальних активів (МОКА). Основні показники оцінки
Лекція 6.	Аналіз інформації для прийняття довгострокових рішень	Практичне заняття 6.	Оцінка проектів капітальних вкладень та вартості грошей у часі. Інвестиційні ризики та методи їх оцінки. Розрахунок ефективності реальних інвестицій. Аналіз альтернативних проектів.		
Лекція 7.	Методи обліку та управління активами підприємства	Практичне заняття 7.	Процедури та технічні прийоми управління запасами. Методи обліку запасів. Управління дебіторською заборгованістю. Управління кредиторською		

			заборгованістю. Управління грошовими коштами.		ефективності реальних інвестицій. Аналіз альтернативних проектів. Процедури та технічні прийоми управління запасами. Методи обліку запасів. Управління дебіторською заборгованістю. Управління кредиторською заборгованістю. Управління грошовими коштами. Суть бюджетного планування і види бюджетів. Порядок складання і узгодження бюджетів. Контроль за виконанням і аналіз відхилень.
Лекція 8.	Управління зниженням витрат	Практичне заняття 8.	Класифікація факторів, що впливають на витрати підприємства. Управління витратами підприємства за основними техніко-економічними чинниками. Особливості управління витратами сільськогосподарських підприємств в Україні. Засоби та методи контролю витрат. Система стимулювання економії ресурсів на підприємстві.		
Лекція 9.	Бюджетне планування і контроль	Практичне заняття 9.	Складання і узгодження бюджетів. Контроль за їх виконанням і аналіз відхилень.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Рижикова Н.І., Накісько О.В. Управління витратами : навч. посіб. Харків : ХНТУСГ, 2018. 198 с. 2. Артамонова Н. С. Управління витратами : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2018. 116 с. 3. Матвеева Н.М., Славута О.І. Управління витратами : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с. 4. Грещак М.Г., Гордієнко В.М., Коцюба О.С. Управління витратами : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2018. 264 с. 5. Чорна М.В. Управління витратами : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2017. 166 с.	Методичне забезпечення	1. Рижикова Н.І., Накісько О.В. Управління ресурсами та витратами : навч. посіб. Харків : ХНТУСГ, 2020. 192 с. 2. Рижикова Н.І. Методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «Управління витратами» для студентів заочної форми навчання. Харків : Видавництво «Смугаста типографія». 2016. 21 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<http://biotechuniv.edu.ua/.ua/pro-universitet/publicna-informatsiya/normativna-baza/>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	60% від усередненої оцінки за виконання практичних завдань та засвоєння блоку самостійної роботи
		до 40	40 % - результати підсумкового тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна		

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.